

Innhold:

1. Prosjektbeskrivelse, historikk, artikler med mer.
2. Skrivetrening på PC
3. Tegninger av den stygge dammen.
4. Tegninger av den fine dammen slik vi tenker oss den.
5. *Den stygge dammen blir reddet*; et skuespill som elevene har laget) med prosjektsang.

1. Prosjektbeskrivelse, historikk, artikler med mer.

Den stygge dammen blir reddet

(Ekstrem oppussing)

**Et prosjekt ved Neskollen skole
(3. og 4. klasse)**

Introduksjon	4
Bakgrunn.....	5
Begrunnelse for valg av tema	6
Gjennomføring.....	6
Dette har vi gjort.....	7
Våre mål med prosjektet	8

Vann i lokalt og globalt perspektiv

Introduksjon

Neskollen barneskole ligger ved et nyetablert byggefelt (Neskollen) i Nes kommune (Akershus). Skolen er en middels stor skole med ca. 200 elever fra 1. til 7. klasse.

Ved skolen ligger det en større kunstig dam som er en viktig del av miljøet rundt Neskollen. Dammen på ca. 3-4 daa. er samlingspunkt ved arrangementer, fin å gå tur rundt for alle som bor der og ellers rik på dyreliv som vi utnytter i undervisningen. Her er det et yrende liv om våren med masse frosk og salamandere (muligens også stor salamander), fisk, øyenstikkere, igler, vårfluer og døgnfluer. Som sagt er det fisk her, og i hovedsak ørekyte. Men abbor er introdusert som et tiltak for å forbedre vannkvaliteten. Prosjektet har velforeningen tatt initiativ til, og er godkjent av Fylkesmannen i Akershus. Elevene har vært med på å fange abbor om våren for å sette ut Neskollendammen.

Eleven har også opprydningsaksjoner her et par ganger i året, og den er på alle måter viktig for skolen og miljøet. De lærer også om å passe på seg selv fordi slike dammer er farlige, og de passer på dammen slik at det ser pent ut der, og vi følger med på dyrelivet året rundt.

Valg av tema og gjennomføring

Bakgrunn

3. og 4. klasse ved Neskollen skole har gjennomført et prosjekt med tanke på å nå målene i temaet Amfibium og krypdyr.

Amfibium og krypdyr

Amfibium er den eldste landlevende gruppa av virveldyr. Dei norske artane legg egg i ferskvatn, der larvane veks opp. Vi har seks artar: vanleg frosk, spissnuta frosk, padde, liten salamander og stor salamander, og den svært sjeldne damforsken. Det er fem artar av krypdyr i Noreg: firfisle, hoggorm, slettsnok, buorm og stålorm.

Formål

Kartleggje dyrelivet og sjå på samanhengen mellom førekomst og levetilhøve. Sjå på korleis arealbruken vår påverkar utbreiinga av dyra.

Gjennomføring

Om våren kan de finne alle dei tre utviklingstrinna til amfibiane: egg, larvar (rumpetroll) og vaksne. Registrer det du finn.

Resultater

Du registrerer kva artar og korleis stadium dei er i. Skriv omlag kor mange individ du har sett av kvar art.

Utgangspunktet for å velge dette temaet er at vi har en liten stygg dam like i nærheten av skolen og den store fine dammen vår, en dam som lenge har ligget og forfalt og blitt forsøpelt i et ingenmannsland. Mens vi har jobbet med prosjektet har det blitt klart at den nye eieren blir velforeningen på Neskollen. Det er også på Neskollen alle elevene ved skolen bor, og de har derfor veldig stor tilknytning til nærmiljøet rundt skolen.

Mange barn oppholder seg rundt denne stygge dammen, og den er som alle andre dammer en magnet på barn sommer som vinter. Dammer er farlige for barn, og for barna har denne dammen vært en spesiell trussel fordi den ligger omkranset av skog slik at det er umulig å se hva som foregår der på avstand. Det er også gammel rusten piggråd som slenger rundt der, og den har laget mange hull i støvler. Noen rifter i hud og klær har det også blitt.

Begrunnelse for valg av tema

Hovedbegrunnelsen for valg av tema er den triste forfatningen denne nevnte dammen er i. Den er av naturlige årsaker uegnet som levested og yngleområde for de fleste arter knyttet til dammer, også amfibier. Gjenskygging er den viktigste årsaken, men vannspeilet er også ustabil. Det flyr litt opp og ned, dessuten er arealet på dammen også lite. En annen årsak er etiske og moralske momenter. Dammen er slik den ser ut nå veldig stygg. Den bare ligger der som en forsøpla og mørk, kald pytt som ingen tar ansvar for. Dessuten er det etisk betenkelig at de som burde ta ansvar for dammen, i barnas øyne, ikke tar ansvar. Det at forfall så tydelig blir ignorert av voksne er et dårlig signal å gi til barn og ungdom.

Neskollen vel har nå formelt blitt eiere av grunnen rundt dammen, og de ønsker også å ta tak i denne dammen. For det første ønsker heller ikke de at den ligger der og forfaller slik den gjør nå. Dessuten har de som eiere forpliktelser. De må enten drenere og fylle igjen dammen eller gjerde den inn slik den ligger nå. Eller som et siste alternativ; restaurere den og la den bli en del av det vakre miljøet rundt boligfeltet Neskollen og Neskollen skole.

Vi på Neskollen skole har i samarbeid med velforeningen ønsket å gjennomføre dette prosjektet. Og til slutt skal denne perm sendes sammen med søknader til fylkesmannen og kommunen for å søke økonomisk støtte for å restaurere dammen.

Dammen er for øvrig en gammel vannkilde (se eget dokument hvor elever har intervjuet folk fra nabogården).

Gjennomføring

Gjennom prosjektet har vi lærerne vært nødt til å ha et stort overordnet mål med få planlagte arbeidsoppgaver for elevene. Å spikre arbeidsoppgavene fra a-å ville bli hemmende i oss læreres øyne. Og mange momenter var uavklarte da vi satte i gang.

Vi startet med å bli kjent med området i den forstand at vi så dammen med nye øyne; den var nå et **restaureringsobjekt**. Og vi skulle foreta en **Ekstrem oppussing** som en av elevene kalte prosjektet vårt.

Målet ble etter hvert klart for lærere og elever, og vi ble enige om å lage en perm hvor vi samlet det vi har jobbet med.

Følgende momenter var planlagt gjennomført. Noe har vi gjennomført, mens andre punkter må vente. Det er mang store og tunge oppgaver, og elevene kan bare være initiativtagere og pådrivere i mange sammenhenger. Mye tungt og farlig arbeid med dammen!

1. Mål for arbeidet: - å redde dammen fra å være et stygt vannhull som skaper bekymringer, og som er en søppelfylling for barn og ungdom som driver dank. Målet er også å redde den som en viktig biotop for amfibier og andre vannlevende dyr, og at den blir et vakkert innslag i arealet rundt Neskollen.

2. Opprydding, hugst og andre tiltak for å gjøre dammen med omkringliggende områder til et fint sted for mennesker og dyr. Et sted vi ønsker å ta vare på! Dette punktet er påbegynt. Vi har merket trær, og også avtalt hugst på vårparten.
3. Lite utstyrbehov, men en del tungt arbeid må utføres for å rydde opp og hugge tømmer med mer. Elevene bruker ellers skolens utstyr for å undersøke dammen, og mye arbeid gjøres på datarommet og tegne- og malerrommet.
4. Elevene lager sine egne hefte (word-dokumenter) med bilder og tekst. Der legger de inn bilder de har tatt med
5. Lage teaterstykke og sang om prosjektet.
6. Evaluering av arbeidsgangen...
7. Ev. oppfølging

Dette har vi gjort

- Vi har befart området og dammen med elevene, og sett på søppel og hva vi kan og bør gjøre for å få dammen fin og levelig for amfibier.
- Vi har tatt bilder med digitale kamera, og elevene har tatt mange bilder. Disse har vi lagt inn i en mappe tilgjengelig for elevene. Se eksempler i fotoalbum (de fleste er tatt av elevene).
- Vi har hatt skriveøkter på PC, og vi har også lært å legge inn bilder i word-dokumenter.
- Elevene har tegnet dammen (den stygge dammen) slik de opplever den nå. Også har de tegnet de tegnet dammen slik de ser den for seg om vi lykkes med prosjektet.
- Vi har merket trær som skal hugges ut.
- Vi har hatt besøk av "Salamander-mannen" Leif Åge Strand. Han er forsker, og har kartlagt situasjonen for amfibier i Akershus (se artikkel fra Dagens Næringsliv). Han fortalte elevene om amfibier og var med på befarings til dammen. Han fortalte litt om sine synspunkter, og hva som bør gjøres. Han foreslo kraftig uthugging rundt dammen for å slippe til lys, utvide arealet på vannspeilet noe, samt grave den dypere.
- Vi har undersøkt (forsøkt å finne) den store dammen for arter. Vi har ikke hatt systematisk telling, men det skal gjøres til våren.
- Elevene og lærere har skrevet et lite skuespill og sang som vi fremførte i en fellessamling for skolen.

- Vi har jobbet med livssykluser og næringskjeder for frosk og salamander, og også laget flotte plansjer.
- Vi har filmet litt. Se ettersendt DVD.

Våre mål med prosjektet

Målsettingen for prosjektet har vært todelt:

1. Pedagogiske/ faglige målsettinger

- På tvers av trinn

Vi har jobbet i 3. og 4. klasse, og der det har vært mulig har vi hatt felles faglige opplegg for å nå mål i læreplanen.

- Tverrfaglig

Vi har jobbet tverrfaglig, og brukt dette prosjektet for å jobbe mot læreplanmål i flere fag.

2. Restaurering av dammen

- Skolen og Neskollen vel har som mål å restaurere dammen. Vi ønsker også å bruke dette prosjektet som et argument og vedlegg i en søknad om økonomisk støtte til restaurering av dammer. Det finnes midler for slike restaureringsprosjekter.

RØDBRYNN (historikk)

Spørsmål til en nabo, som også er bestefaren til en i 4. klasse:

1. Når ble dammen laget?
2. Hva ble den brukt til?
3. Har den et navn?
4. Brukes den til noe i dag?
5. Andre ting som er interessant?

Svar:

Den ble gravd en gang på 1920-tallet av Hans Henang, den daværende eier av Rød. Det er vel ikke sikker at Hans Henang gravde så mye personlig, han hadde nok et mannskap til å gjøre jobben. Blant andre Håkon Amundsen som bodde i surtebakken.

Brønnen ble brukt som vannreservoar til Rød. Det ble lagt rør fra brønnen, og disse var laget av tre.

Brønnen ble kalt Rødbrynn (brynn er lokaldialekt for brønn)

Brønnen er ikke i bruk i dag, bortsett fra å samle søppel og andre uhumskheter i. Den har i alle år vært en sikkerhetsrisiko, og bør etter min mening fylles igjen.

4. klasse ved Neskollen

Kommentar til svaret:

Svaret forteller mye om holdninger til dammer generelt, men også at denne dammen samler mye søppel. At denne dammen bør fylles igjen er et syn mange har, og det er jo det som skjer med slike gamle dammer som har utspilt sin opprinnelige rolle i kulturlandskapet.

Artikkel om "salamandermannen" Amfibiene; The miner's canary?

15. okt 2002 07:00

Av: Arne Henning Grønlien, frilanser for forskning.no

Er amfibienes tilbakegang verden over et forvarsel om at noe er galt med klodens økosystemer? Frilansbiologen Leif Åge Strand har i en årrekke jobbet med å kartlegge amfibienes status, og i følge ham kan verdens amfibier fungere som "The miner's canary", den kanarifuglen gruvearbeidere tidligere hadde med seg ned i gangene.

Leif Åge Strands arbeid har nå gitt grunnlag for en forvaltningsplan for dammer og amfibier hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

- Hvis dammene fortsetter å forsvinne i samme tempo som de siste tiår, vil amfibiepopulasjonene til slutt dø ut, sier Strand.

For å forhindre dette, må det handles raskt, og en tre-delt strategi kan bidra slik at amfibiene får et funksjonelt nettverk av dammer:

- Øyeblikkelig vern av alle gjenværende dammer, med og uten amfibier, i kulturlandskapet.
- Restaurering av gjengrodd, utskyggete og delvis gjenfylte lokaliteter.
- Gjenoppgraving av gjenfylte dammer og graving av nye.

Global nedgang

Nedgangen i antallet frosk, padde og salamandere er blitt akutt og globalt aktuelt de siste årene. Fra store deler av kloden rapporteres det nå om "en stille vår". Hvor man tidligere hørte kvekking fra frosk og padde, er det nå tyst.

Liten vannsalamander

Det som kanskje er mest illevarslende, mener Strand, er at amfibiene forsvinner fra områder som er antatt uberørt av mennesker.

- Den nedgangen vi observerer kan ikke forklares som naturlige svingninger. Man har derfor forsøkt å forklare den med infeksjoner, parasitter og økt UV-stråling fra sola.

I 1998 ble en type soppinfeksjon (*Batrachochytrium dendrobatidis*) identifisert som hovedårsaken til at amfibiepopulasjoner i Australia, Costa Rica, Panama og vestre USA forsvinner.

Dammene - kulturlandskapets oaser

Det er her dammene kommer inn. De er små oaser i et landskap preget av menneskelig aktivitet, og dannet opprinnelig et nettverk.

- Et funksjonelt damnettverk er egnede dammer som kan nås av amfibier fra andre dammer. Med egnede mener jeg dammer som kan benyttes til reproduksjon av amfibier, en dam hvor det drives oppdrett av for eksempel regnbueørret er uegnet, sier Strand.

- Den klart største trusselen i Oslo og Akershus er at dammene forsvinner. I kulturlandskapet har dammene blitt liggende brakk og har grodd til. Samtidig har vi et sterkt utbyggingspress på "ledige" arealer, samt brønnlovens krav til sikring av dammer og brønner. Alt dette har ført til at dammene fylles igjen. Mange steder har dammene fått ny funksjon, til fiskeoppdrett. Dette er katastrofalt for amfibiene, som raskt blir utryddet, sier Strand.

Avstand og barrierer.

At det blir umulig for amfibiene å vandre mellom de gjenværende dammene er en trussel i seg selv. Avstanden er blir for stor, samtidig som veier og bygninger utgjør effektive barrierer.

- På denne måten blir amfibiebestandene isolerte, og mangel på "friskt blod" fører til degenerering. Hvis bestanden ved en dam forsvinner, vil den nå ikke bli rekolonisert. På denne måten forsvinner bestandene fra hele området.

Uten salamander

SKISSE
KJETIL B.
ALSTADHEIM

Det var skyfri himmel over Jordbæråkeren på Fjører gård i As i Åkershus. Ved siden av åkeren lå en dam full av grønnske. Mellom åkeren og dammen var en mann i svart skjorte og en mann i business-strikket bukse, men med friluftsgenue over. Den første var

salamanderdeleppert Leif Age Strand.

- Her er hjertet av amfibi-regionen. Men det er her utbyggingsspresset er størst, så

Mannen i genseren var miljøvernerminister og Kristelig Folkeparti-vestkøder Knut Arvid Hareide. Han lyttet interessert.

- Menneske og salamander kan gå godt i lag hvis man gjør de rette tingene, sa salamanderdeleppert.

Hareide vil gjerne gjøre de rette tingene. Når Hareide skal gjøre rette ting, er svaret som regel alltid det samme.

- Handlingsplan, sier Hareide mens i stemmen.

Han har en handlingsplan for økt tilgjengelighet for funk-

sjonshemmede. Han har bodd om handlingsplan mot miljøgiftene PFOS. Han vil ha en handlingsplan mot støy. Han har lansert en handlingsplan mot utslipp av Avkkskåk. Han har gått penger til en handlingsplan for å redusere urensning i Kina. Blant annet.

Nå skal han også lage en handlingsplan for stor salamander. Og en for damfrøak, en for åkerrike, en for elvemusling og en for rød skogfrue.

- Vi hadde lyst til å markere vår handlingsplan for stor salamander, sa Hareide om hvorfor han var på et møte i As.

I den debvis gjengrodde dammen bor det både stor og liten salamander.

- Et utmerket habitat, selv om den ser ut som en gress-

plen, sa Strand anerkjennende om dammen.

Både stor og liten salamander er truet av utryddelse. Situasjonen for salamander i Norge er faktisk enda verre enn for bestanden av vedgere som vil at Kjell Magne Bondevik skal fortsatte som statsminister.

- Når folk tenker på biologisk mangfold, tenker jo folk gjerne på rovdyr. Men stor salamander, damfrøak og rød skogfrue er også truet. Hva slags tiltak er viktig for salamander? spurte Hareide, kanskje for å finne ut hva som skal stå i handlingsplanen.

- Tiltaket er stør sett å la dammene være i fred, bortsett fra å rennske opp i mellomom, svarte eksperten.

- Hvor stor er forstalsen

blant bondene? spurte Hareide, som hat en del erfaring fra vern av utv.

- De fleste bondar er veldig positive til salamander, svarbe eksperten.

Salamander spiser jo sjelden

sau.

Hareide har aldri sett en salamander selv. Salamanderdeleppert kunne godt fisket opp noen mod høy, men Hareide skulle videre på valget i Åker. Men hva skjer med salamanderne hvis det blir regjeringskifte?

- Jeg håper salamanderne overlever en rødgrout regjering, sa Hareide.

I dammen var det like stille. Ikke en salamander var å se.

Kjetil.alstadheim@dn.no

Kutter utskjelt gebyr

Budsjett ble lagt frem. Da dette ikke skjedd, så valgte blant annet BN-bank og Skandia Banken å betale tinglysingsgebyret selv for å lokke over flere kunder.

I en pressemelding sier Sparebankforeningens administrerende direktør Arne Hyttnes at nyheten om gebyrkuttet er svært glidelig.

- Meningen med tinglysingsgebyret var opprinnelig at det skulle dekke selvkost, men har allfor lenge vært brukt som middele for staten, sier Hyttnes. (dn.no)

810 km/t. Allikevel blir vi ikke tatt for fartsoverskridelse.

Med 2600 flyvokermatører per døgn er vi raskest, uansett hvor i Norden din ferdselskjede skal. Ring oss eller gå inn på www.jetpak.no og gjør din egen bestilling. Jetpak er åpen for bestillinger fra 06.30 til 22.00 på hverdager, lørdag fra 08.00 til 19.00 og søndag fra 09.30 til 17.00. Dessuten er vi åpen på helligdager. Sjekk vår hjemmeside for mer detaljert informasjon.

JETPAK

Bestill i Norden. Bestilling hjelperbandet: 09999 www.jetpak.no

As: Miljøvernminister Knut Arild Hareide drev valgkamp i hjertet av amfibie-Norge igår.

LANSERTE NY PLAN. – Jeg er opptatt av å ta vare på mangfoldet, sa miljøvernminister Knut Arild Hareide da han besøkte en dam i Akershus sammen med salamandereksport Leif Age Strand igår. Foto: Ida von Hanno Baast

2. Skrivetrening på PC

Den stygge og den fine dammen

Her er alle elvenes oppgaver.

Av Daniel

DAMMEN

Dammen er stygg
For der er mye søppel,
Jeg så en sykkel
Vi måte gå og se
På dammen,

Dette har jeg lært om dammen

At frosk ikke liker dammen som er så stygg for dem så dem flyter fra dammen. Di kommer til bake om sommeren. Di kryper under

Den fine dammen

På dammen er det svart over dammen den blir fin vist vi hadde saget ned trærne.

Av Haakon

Dammen

Dammen er stygg for der er det mye søppel.

Jeg så mye søppel

Det var flasker

også en sykkel også var det mye søppel.

Jeg syns at vi skal ryte mye søppel

Jeg synes at det skal vere

Dette har jeg lært

Jeg har lært at alt trenger vann for å leve.
Også at dammen skal være fin.
Vi prøver på å rede den stygge dammen.
Vi har hat et skuespill og det gikk fint.

Den fine dammen

Vi skal få vekk piggråd og det skal vi få til.

Også skal vi få vekk al søpla og det skal bli fint.

Det var sykkel også var det en sofa og mye søppel. Vi skal få gjerde rund dammen.

Av Julia

DAMMEN

Dammen er stygg

For der er de mye søppel

Der er det piggrå

Dammene

rfalig

Dette har jeg lært

Dammen er stygg

Og de er mase søppel

så kan man drukne og de

Den fine Dammen

Jeg vil at den dammen skal bli fin

Og vi skal fjerne al søppel og piggråd

Og jeg vil at det skal være frosker og

Salamander der.

Av Mads

Den fine dammen

Vi må rydde opp.

Vi må hogge trær.

Vi må fylle opp nytt vann.

Dette har jeg lært

De føder barn.

Froskene parer seg om våren.

Mads

Av Marius

Den fine dammen

Dammen skal bli fin.

Vi må rydde dammen.

Vi må fylle opp mere vann.

Vi må hogge ned trær.

Dette har jeg lært

De føder barn.

Froskene parer seg om våren.

Marius

Av Marte

Den fine dammen.

Dammen skal bli fin.

Vi må rydde dammen.

Vi må hogge trær.

Vi må ha sitte benk.

Av Ronja

Den fine dammen har blitt reddet.

**Ført parer de seg.
Også leger de egg.
Også blir det en frosk med hale.
Så blir de voksne frosker.
Så gjemmer de seg om vinteren.
Det skjer vært år.**

Ronja

Av Sarah

Den fine dammen.

Dette har jeg lært.

**Først parer de seg og så legger di
froskeegg**

Og så blir froskeegg ene større og så klekker
eggene og så blir det rumpe trål og så kryper
rumpetrollene opp om små frosker med hale.
Så gjemmer di seg under steiner og trær og sånn
skjer vert år.

Sarah.E

Av Simon

Den fine dammen

Dammen skal bli fin.

Vi vil ha sittebenk.

Vi vil ha gress.

Vi må fylle nytt vann.

Simon

Av Stefan

Den fine dammen

Sklie gress sola.

Vi skal få jere

Av Thomas A

Den fine dammen

Dammen skal bli fin.

Jeg vil ha et huske stativ

Vi må rydde.

Vi må fylle opp nytt vann.

Thomas August

Av Andreas

Den stygge dammen

Dammen er stygg.

Dammen er kjempe rotete.

Jeg så en sykkel.

Av Audny

Den stygge dammen

Jeg så en prix pose.

Jeg så en truse.

Jeg så en sykkel.

Jeg så en sofa pute.
Den er ikke pen .
Å den er kjempe rotete.
Jeg så planker.
Jeg så mase møkk.

Jeg så en bok.

Jeg synes at vi skal rydde i dammen.

Av Catrin

DAMMEN

Dammen er stygg og møkkete der er det en sykkel

Og en sofa det er farlig for mennesker og salamandere.

De er et akkebret i dammen

De er piggrå runt dammen

Den fine dammen

De skal være frosk og salamander i dammen

Di skal trives å ha de bra
Vi skal ikke plage di med søppel og rot
cola flasker å lære om dyre live

Av Emilie

Den stygge dammen.

Jeg så mase skrot.

Jeg synes at det skal bli fint der.

Og det stinker der.

Av Johannes

Den stygge dammen

Dammen er stygg.

Jeg så en frosk.

Jeg så en sykkel.

Av Karoline

Den stygge dammen

Jeg så mase søppel.

Jeg så en tønne.

Jeg så en sykkel.

Jeg så en piggtråd.

Jeg så planker.

Jeg så et akebrett.

Jeg så sofaputer.

Av Mads

Den stygge dammen.

Dammen er forferdelig stygg

Dammen er stygg.

Jeg så en sykkel.

Jeg så en truse.

Jeg så en pose.

Av Marius

Den stygge dammen.

Dammen er stygg.

Dammen er forferdelig stygg.

Dammen er kjempe rotete.

Jeg så en sykkel.

Jeg så en truse.

Jeg så en pose.

Jeg så mase planker.

Av Marte

Den stygge dammen

Dammen er stygg.

Jeg så en sofapute.

Jeg så en truse.

Jeg så en prixpose.

Av Michael

Dammen

Dammen er stygg for der er det mye
Søppel jeg så sofa
Jeg så sofaputer
Jeg så blader
Jeg så maseblader
Jeg så masepiner
Jeg så en bile
Jeg så en larve
Jeg syns at vi skal ryde
Jeg syns at vi skal fange manke fisk og kaste masse
fisk.

de er sant at jei fant en padde og jei syns dammen er stygg dammen trenger padder og salamandere for og bli fin igjen noen frosker er giftig dammen kommer til og bli fin padder kan pare sei og salamandere kan også pare seg jeg har lært mase av salamander manen og han er snill

Den fine dammen

Dammen er fin og dammen har gjerde og bor og de er en fin park vi må få vek piggtråd skole barna må lære

Mye om frosker og salamander jeg vil at dammen skal bli fin

Av Milana

DAMMEN

Dammen er stygg

For der er det mye søppel

Jeg så et sofa

jeg så en sykkel

Dette har jeg lært

Livssyklus for stor salamander:

1. Parring og egglegging
2. egg stadiet
3. larve stadiet
4. ungdoms stadiet

Den fine dammen

De skal vare frosker og salamandrere di skal leve i fred og skole barn skal lære seg om frosker og ande amfibier

Av Ole Martin

DAMMEN

Dam er stygg
For der er det mye søpel

Jeg så en tom flas

Dette har jeg lært

**Jeg har lært at mennesker og dyr
trenger rent vann.**

Den fine dammen

En fin dam trenger masse vann

Dam trener sol lys

Av Oskar

DAMMEN

Dammen er stygg for der er det mye
Søppel.

Jeg så pigtråd

Jeg så en plastikspose

Vi skal ryde

Jeg så sofaputer

Dette har jeg lært om dammen

Jeg har lært om livssyklus. Livssyklus er akkurat som mennesker om vinteren kryper di op på land og nor di kryper på land. Kryper de under en stein og ligger der hele vinteren.

Den fine dammen

Den fine dammen skal få sol søpla skal bort og vi skal sete op gjerde og bor og krakker og få det fint der

Av Ronja

Den stygge dammen

Dammen en stygg.

Den er ikke pen.

Jeg så en sykkel.

Jeg så planker.

Jeg så en frosk.

Av Sarah

Den stygge dammen

Dammen er stygg.

Jeg så en prixpose.

Jeg så en sofapute.

Jeg så en sykkel.

Jeg så et akebrett.

mJeg så planker.

Jeg syns vi må rydde i dammen.

Jeg så en tønne.

Av Simon

Den stygge dammen

Dammen er stygg.

Jeg så en sykkel.

Jeg så en sofa.

Jeg så en fråsk.

Av Sofie

DAMMEN

Dammen er stygg for der er det mye søppel

Jeg så råttent
Jeg så en sykkel

Jeg så en sofa

Jeg så sofaputer

Jeg så masee poser

Jeg så ligemaddras

Dette har jeg lær

**Damenn er viktig får menensker
og**

Dyrene og trær og fuler blåmster

Vis du lurert på va disedyrene heter

Salamander og fråsker og elefanter og
nesehn

Og sirafer og kameler og sebra og aper

Og kat og hun

Av Stefan

Den stygge dammen.

Dammen blir fin.

Vi skal hogge ne trær.

Vi har set på vane.

Jeg så en truse.

Salamander manen vi ska rydder i dammen.

Vi ser åså på teve

Av Thomas A

Den stygge dammen

Den er stygg.

Den er ikke pen.

Den er ikke fin

Jeg så en truse og jeg så en sykkel.

Av Thomas

DAMMEN

Dammen er stygg for der er det mye søppel.
Dammen er stygg for der er det mye søppel
Dammen er stygg dete erstydd vimårde

Dammen kan være farlig for barn og dyr.
Dammen kan være farlig for

Vi må gjøre dammen fin.

Den fine dammen

**Vi sage skal sager træerne fjerner
piggtråden så frosk og salamander og
sete op gjerde**

Den stygge dammen

Det ligner en sofa i dammen.

Det er mørkt og stykt i dammen.

Dammen

Dammen er stygg for der er det mye søppel
Jeg så en sykkel
Og det var fult av poser
Jeg synes at vi skal rydde
Og det er pigg tråd jeg synes at vi skal ta den bort

Dette har jeg lært om dammen

Jeg har lært om livssyklus om salamandere og frosk

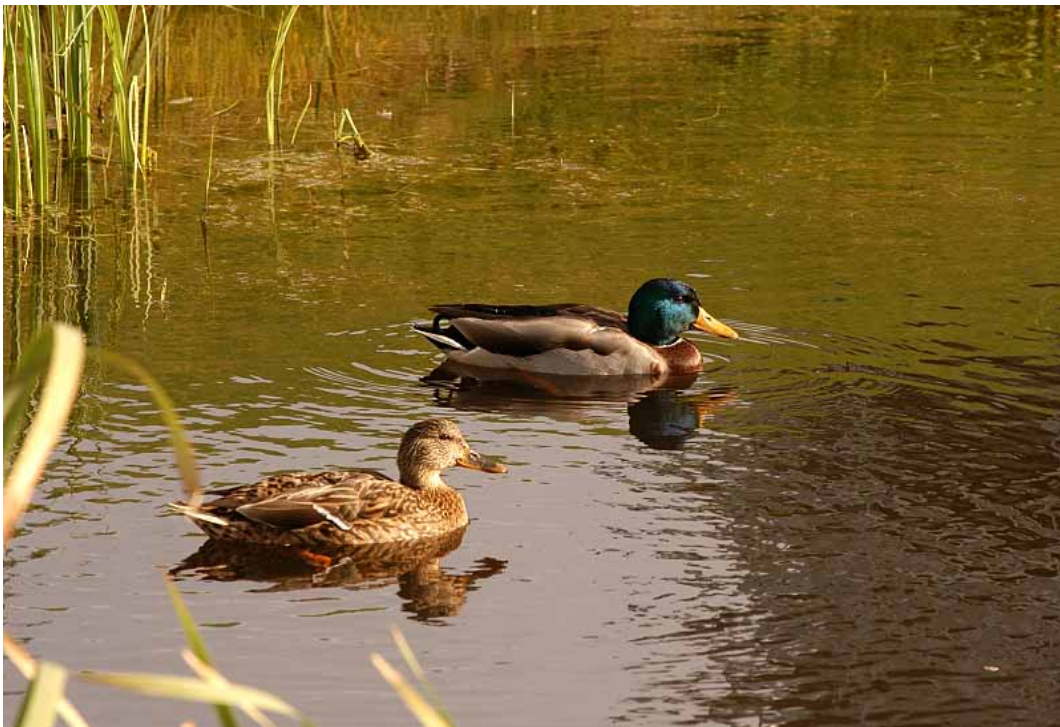
Salamandere de leger egg om sommeren.

frosken så parer de seg først så parer de seg så leger de egg

Så ser de ut som havfruer så blir de som frosker

Så blir ungdommer så blir de store frosker

Så parer de seg på nytt.

3. Tegninger av den Stygge dammen

4. Tegninger av den fine dammen slik vi tenker oss den

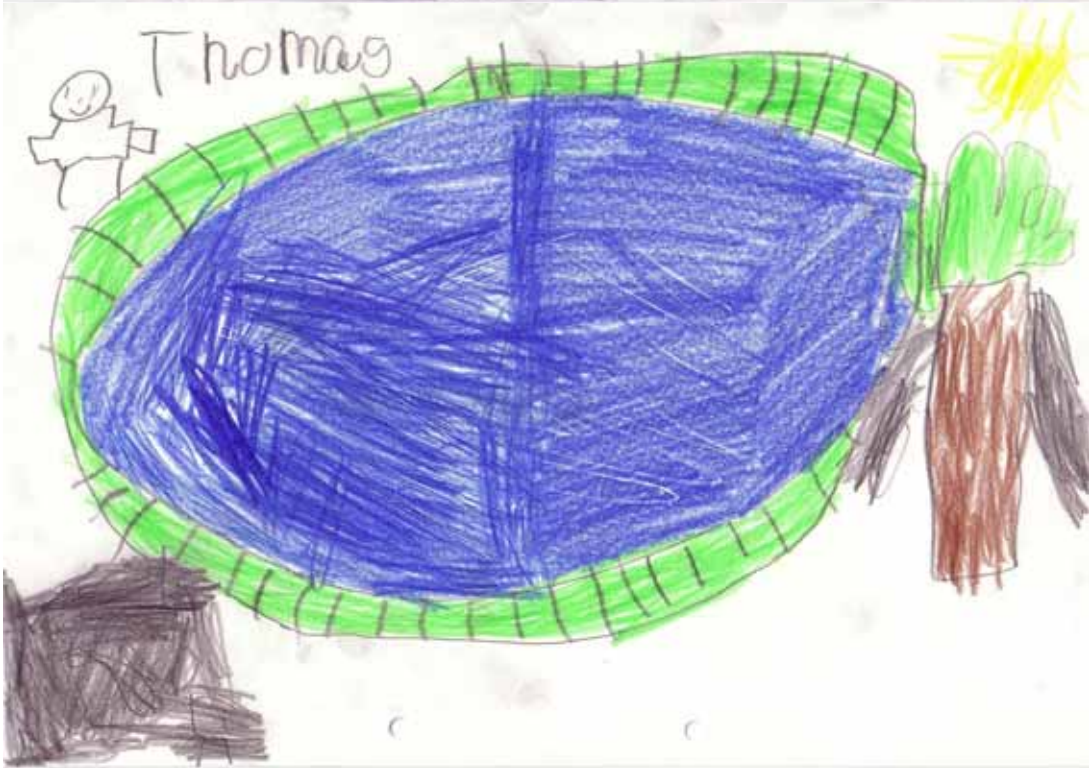

ANDREAS

Karoline

Marte

5. Den stygge dammen blir reddet; et skuespill som elevene har laget) med prosjektsang.

Skuespill om Dammen

Den stygge dammen blir reddet

Scene 1: Amfibiene orker ikke lenger å bo i dammen

Denne dammen er så stygg at jeg ikke har lyst til å bo her lenger! Jeg vil flytte!

(Tom Andre)

Jeg vil også flytte! (Daniel, Andreas og Johannes i kor)

Denne dammen stinker! Jeg flytter også! (Julia)

Jeg husker for lenge siden da dammen var ren og fin. (Jonas)

Ja da var det fint da! Ikke noe søppel og skrot. (Sofie)

Men det er lenge siden. Nå er dammen fortapt, og vi mister hjemmet vårt

(Marius)

Scene 2: Ungdommene kommer!

Drittdam! (Mads)

Kom igjen a, vi søpler hele dammen! (Audny)

Ja denne dammen er så dritt! (Emilie)

Ja dammen er så stygg! (Marte)

**Dustedam! Her bor det bare ekle slimete frosker
og slamandere!**

(Thomas August)

**Da gjør det ingen ting at vi pælmer søpla vår her.
(Haakon, Leonard og Oskar i kor)**

Scene 4: Amfibiene flytter

**Nei nå er det nok! Her er det ikke mulig å leve
lenger. (Sara og Karoline)**

Ja vi må flytte alle sammen. Kom a! (Michael)

Scene 3: Skolebarna redder dammen

Se på denne dammen a. Den er jammen ekkel!
(Ronja)

Her var det forferdelig mye søppel. (Ole Martin)

Jeg lurer på hvor all denne søpla kommer fra?
(Catrin)

Kanskje det er de voksne? (Linn)

Eller kanskje det er ungdommene? (Milana)

Denne søpla må bort så froskene og salamanderne kommer tilbake. Hvem vil hjelpe meg å rydde?
(Stefan)

Jeg vil være med å rydde! (Simon)

Vi også! (Alle de andre)

Scene 4: Amfibiene flytter tilbake

Salamanderne kommer forbi og ser at dammen har blitt fin igjen.

Se! Den stygge dammen har blitt fin igjen
(Karoline).

Ja! Vi må si ifra til de andre (Sarah).

Alle amfibiene flytter tilbake til dammen.

Jippi! i kor (Alle amfibiene)

Avslutter med Prosjektsangen

Rolleliste
Amfibier:

Sofie	Jonas
Julia	Marius
Daniel	Sara
Michael	Karoline
Tom Andre	Andreas
	Johannes

Ungdommer:

Thomas Arend	Mads
Haakon	Audny
Leonard	Thomas August
Oskar	Marte
	Emilie

Skoleelever:

Linn	Ronja
Milana	Stefan
Catrin	Simon
Ole Martin	

Vannprosjekt-sang

Vi er tredje klasse og vi har prosjekt.
Og det synes alle sammen er så kjekt.
I dammen har det vært en tosk,
derfor finnes ingen frosk
det er fullt av skrot og søppel her hos oss.

Ref: Frosk og salamandere det vil vi ha.
 Frosk og salamandere ja det er bra.
 Vekk med skrot og søppel her hos oss,
 den dammen skal bli superflott
 så alt som lever der kan ha det godt.

Salamandermannen har vært på besøk.
Og har trodde denne dammen var en spøk.
Den var slettes ikke bra,
slik en dam vil ingen ha.
Her må barn og voksne kjempedugnad ta.

Ref:

Dammen vår den skal bli superfin og flott.
Slik at frosk og salamander trives godt.
Da vil alle få det bra,
og alle vil bli kjempegla'
en dam for fremtiden det vil vi alle ha.

Ref:

Laget av 3. klasse høsten 2005.